

Църк. вѣстникъ

излиза всѣка седмица
платенето четири

11 Варна

в България 10 лева,
въ странство 13 лева.

Единъ брой 15 ст.

ЦЪРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ

свещ. Стефанъ Ганчевъ

СЕДМЪ МЕСЕЧНО ИЗДАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ :

1. По единството на Българската Църква. — *Отъ канцеларията на Св. Синодъ.*
2. Единството на църквата. — *С. С.*
3. Църковното единство и С. Радевъ. — *свещ. Д-ръ Ст. Цанковъ.*
4. Оправки по принципни въпроси. — *Д. Мишевъ.*
5. Схизмата.
6. Писателско искусство. — *Ст. Михайловски.*
7. Единъ заговоръ противъ уреждането на църковното единство.
8. Синодни распоредби и окръжни.
9. Църковно-обществена лѣтопись.
10. Обявления.

По единството на Българската Църква.

Напоследък въ обществото и печата се разнасятъ разни слухове по въпроса за единството на българската църква. Въ нѣкои отъ тѣхъ се дори твърди, че Св. Синодъ въ Царството билъ противъ това единство. Канцеларията на Св. Синодъ счете за дългъ да запознае обществото съ миналото и настоящето положение на този важенъ въпросъ. За да извърши това тя, съ съжаление, се вижда принудена да си послужи съ официални данни.

Прѣдъ видъ чл. 39 отъ конституцията, Св. Синодъ въ Царството е стоялъ и настоявалъ на принципа, че зарадъ единството на църквата трѣбва да има единъ общъ синодъ при Екзархията, състоящъ се отъ архиереи, светителствуващи въ България и въ Турско. Когато Негово Блаженство Екзархъ Иосифъ първъ е поискалъ да се състави отдѣленъ синодъ въ Цариградъ, състоящъ отъ архиереи само изъ вилаетитѣ, Св. Синодъ, съ писмо № 312 отъ 1894 год., е отговорилъ, че е „въ невъзможностъ да даде мнѣние, несъгласно съ конституцията“. И подиръ тоя отговоръ Н. Б. Екзархътъ съ писма отъ 1894 год. е настоявалъ „да не се губи врѣме да се даде такриръ за съставяне Синодъ при Екзархията отъ митрополититѣ въ Турско“¹⁾ и, ако Св. Синодъ нѣма друго възражение освѣнъ чл. 39 отъ конституцията, да си даде съгласието за такъвъ отдѣленъ Синодъ²⁾. Н. Бл., при горното като признава, че постъпката му, съ която иска да се направи отдѣленъ Синодъ въ Цариградъ е, „противна на чл. 39 отъ конституцията и влачи

голъма отговорност“, увѣрява Св. Синодъ, че отъ многократни опити се е убѣдилъ въ невъзможността да се съгласи императорското (турско) правителство съ теорията, изложена въ чл. 39 на конституцията“ (писмо № 1534 отъ 1894 год.), че Високата Порта е въ правото си да се произнесе, какво трѣбва да бжде управлението на Екзархията за прѣмитѣ нейни поданици православни българи, и че Берлинскиятъ конгресъ не дава право на княжеството (България) да иска отъ нея да приеме едно постановление на Търновската конституция (чл. 39)³⁾ (писмо № 1720 отъ 1894 г.). Послѣдствие на тѣзи и други увѣрения, Н. Блаженство настоява прѣдъ Св. Синодъ да даде съгласие да се свика отдѣленъ Синодъ въ Цариградъ само отъ архиереи въ турско, толкова повече, че и Българското правителство дало съгласието си за това. Св. Синодъ, наистина, получава и отъ българското правителство увѣдомление, че то е дало на Н. Бл. исканото съгласие, при надеждата, че по-късно, поне двама отъ тукашния Св. Синодъ ще могатъ ежегодно да отиватъ въ Цариградъ за едно общо заседание по дѣлата на цѣлата Църква.⁴⁾ И при тѣзи настоятелни искания отъ страна на Н. Бл. Екзарха и при съгласието на Българското правителство, Св. Синодъ повтаря първото си становище. Ала прѣдъ видъ надеждитѣ, дадени отъ Екзарха и правителството за единството на Църквата, и прѣдъ видъ гибелнитѣ сетнини отъ управлението на Екзархията безъ надлежно управително духовно тѣло, Св. Синодъ се съгласява да се образува исканиятъ отъ Н. Бл. отдѣленъ Синодъ отъ архиереи само изъ прѣжитѣ владѣния на Султана, „като мѣрка неизбѣжна и необходима за укрѣпването на Св. Екзархия въ Цариградъ и за образуване на единъ общъ Синодъ за цѣлата църква“⁵⁾. Едновременно съ това Св. Синодъ още въ 1895 година като е прѣдвиздалъ възможнитѣ нарѣканя за единството на Църквата отъ прѣдложението на Н. Бл. за отдѣленъ Синодъ въ Цариградъ само отъ архиереи изъ Турско, прѣдложилъ на Негово Блаженство „за избѣгване всѣкакви прѣтълкувания и нарѣканя, че Църквата се разцѣпва и дѣли, да се опрѣдѣлятъ прѣдварително ония въпроси, разрѣшението на които трѣбва да става по общо споразумѣние на двѣтъ управителни тѣла“⁶⁾.

Послѣдното прѣдложение за прѣдварително опрѣдѣление на общо-църковнитѣ въпроси, Н. Бл. Екзархътъ е оставилъ безъ надлеженъ отговоръ. Постигнато желаното съгласие, пристѣпя се

¹⁾ Писмо на Екзархията № 18 отъ 25-XI 94 год.
²⁾ Писмото на Екзархията № 1 отъ 7-XII 94 год.

³⁾ Писмо на М. на В. Р. и Иап. № 1972 отъ 1895 г.
⁴⁾ Писмо на Св. Синодъ № 196 отъ 1895 г.
⁵⁾ Писмо на Св. Синодъ № 196 отъ 1895 г.

къмъ реализиране мисълта за Синодъ. Ала по това се раздвояватъ схващанията : основанъ на утвърдената отъ турското правителство частъ на Екзархийския уставъ и на практиката до освобождението, Св. Синодъ настоява да се упражни едно неотемлемо право на Екзархията, като се свикатъ синоднитъ архиереи изъ вилаетитъ, безъ да се дири прѣдварително официално разрѣшение: подиръ това по сжщия начинъ да се постъпи и за сформирането на общъ Синодъ, съ двоица синодни архиереи изъ България, като васална страна. Н. Блаженство, напротивъ, настоява, че не може да свика синоднитъ членове, додѣто не получи прѣдварително официално разрѣшение за това. Отъ 1897 година до 1908 год., въпрѣки постоянното напомняне на Св. Синодъ да прѣдпочете кжсата процедура, Н. Блаженство постоянно да обсипва В. Порта съ такрири да му разрѣши да упражни едно право, което има. Прѣзъ м-цъ септември 1908 год., по инициатива на правителството, двама синодни членове заминаха за Цариградъ съ поръчка, да се сформиратъ двѣтъ управителни тѣла при Екзархията — Синодъ и Смѣсенъ съвѣтъ, и да се уредятъ взаимнитъ отношения между Екзархията и Св. Синодъ. Още при прѣбываването на синоднитъ архиереи въ Цариградъ, Екзархията се разпореда да стане въ вилаетитъ изборъ за Синодни архиереи, а прѣзъ мѣсець ноември се образува Синодъ при Екзархията. На 26 септември сжщата година въ Цариградъ се начертахъ въ особенъ протоколъ връзкитъ на църковното единство. Този протоколъ, съставенъ съ съгласието на Н. Блаженство Екзарха и подписанъ и отъ свиканитъ отъ него трима архиереи изъ вилаетитъ, имаше за основа цѣлостта на Българската църква и цѣлѣше запазата на нейното единство. Съ писмо № 127 отъ 7 августъ 1910 год. Негово Блаженство увѣдомява Св. Синодъ, че е прѣдставилъ на турското правителство за одобрение Екзархийския уставъ, измѣненъ въ нѣкои членове и, главно, членъ първи, *въ който всички епархии въ царството се изпускатъ и Екзархията се оставя само съ епархиитъ въ Турция*, а съ друго писмо, послѣдвало три дни подиръ първото, именно отъ 10 августъ подъ № 129, се правятъ възражения по начертанията на горѣпоменатия протоколъ и се изнасятъ нови прѣдложения по единството на Църквата. Св. Синодъ съ съжаление узна отъ първото писмо, че съ измѣненията въ Екзархийския уставъ, Царство България се изключва изъ областта на Екзархията и своеврѣменно увѣдоми Н. Блаженство, че не одобрява нито измѣненията, нито начина, по който сж направени. Св. Синодъ се занима и съ писмото отъ 10 августъ. Като изучи обстойно и грижливо всички точки, съдържащи се въ него, като взе прѣдъ видъ настѣпилитъ промѣни въ международното положение на България слѣдъ прогласата на независимостта, както и междуцърковното положение на църквата ни, Св. Синодъ въ обстойно писмо до Н. Блаженство изложи своитъ възгледи по положението и единството на Църквата.

Въ това си писмо Св. Синодъ, по изложени канонически, църковно-исторически и фактически съображения, намира, че по положението на Църквата ни въ Царството и въ Турско, „първа задача на нашата църква трѣбва да се състои въ прѣдприемане на постъпки за прѣмахване ненормалното международно положение, въ което се намира до сега и за признаването ѝ като автокефаленъ членъ на Едната, Света, Съборна и Апостолска Църква, при

спазване законнитъ и истински църковни и народни интереси на българското православно изпълнение“.

„До като се взематъ, обаче, надлежитъ мѣрки и се правятъ постъпки“ за горното, „Св. Синодъ намира, че е възможно, врѣменно, т. е. до каноничното признаване на Църквата ни, да сжществуватъ извѣстни, канонически оправдаеми и възможни, отношения между Св. Българска Църква въ Царството и оная въ Турско“.

Тия отношения, мотивирани въ писмото обстойно, сж изразени въ слѣднитъ точки :

1. Православната Българска Църква въ Царство България се управлява самостоятелно отъ Синодъ, състоящъ отъ епархиални архиереи, светителствуващи въ България, и оная въ прѣдѣлитъ на Отоманската империя сжщо се управлява отъ Синодъ състоящъ отъ епархиални архиереи, светителствуващи въ Турция.

2. Съставтъ на Св. Синодъ на Българската Църква въ Царство България и на оная въ Турция се урежда : споредъ дѣйствующия Уставъ въ Царство България — за първия, и споредъ дѣйствующия Уставъ въ Турция, — за втория.

3. Редътъ за прѣседателството на Св. Синодъ въ Царството да става и занаярѣдъ, както прѣдвигда чл. 8 отъ приспособения въ Царството Уставъ.

4. За да може Екзархътъ да е прѣседател и на Св. Синодъ на Българската Църква въ Царството, въ неговия изборъ непрѣмѣнно трѣбва да взематъ участие, както архиерейтъ, тѣй и законнитъ прѣдставители на клира и народа отъ Църквата въ Царството, — съгласно чл. 2 отъ Екзархийския уставъ.

При богослужение Митрополититъ, съгласно чл. 10 (7) отъ Екзархийския Уставъ, поменуватъ Св. Синодъ, като зависящи отъ него.

5. Православната Българска Църква въ Царство България и оная въ Турско си иматъ отдѣлни списъци на подгласни за архиерейски санъ. По списъка, съставенъ отъ Св. Синодъ на Българската Църква въ България, става архиерейскиятъ изборъ въ Царството, а по списъка, съставенъ отъ Св. Синодъ при Св. Екзархия, става архиерейскиятъ изборъ въ Турско. Тия списъци двата Синода си съобщаватъ за знание.

6. Каноническото избирање и ржкополагането на епархиални архиереи става отъ надлежния Св. Синодъ при участието на Негово Блаженство Екзарха или на прѣседателствующия.

По разпореждане на Св. Синодъ, или по прѣдставление на епархиалнитъ архиереи се ржкополагатъ за помощници на послѣднитъ Епископи изъ списъка на кандидатитъ за архиерейски чинъ. (чл. 47 отъ Екзар. Уставъ). Ржкоположението се извършва отъ надлежния епархиаленъ Митрополитъ при участието на поканени отъ него архиереи. Епископитъ же, прѣдзначени за длѣжности подъ вѣдѣние на Св. Синодъ, се ржкополагатъ по рѣшение на сжщия отъ негови членове.

7. Св. Миро за Българската Църква се получава отъ Русия по начина, по който се е получавало досега.

8. Досегашната форма на св. антимиинси и на цѣнитъ книжа остава въ Българската Църква въ Царството и въ оная въ Турско и занаярѣдъ, до колкото е възможно, такава, каквато е била до сега. За налагащи се измѣнения двата синода взаимно се увѣдомяватъ. За България тѣ се печататъ въ

България, а за Турция — въ Турско, безъ да се обозначава върху имъ мѣстото на отпечатването.

9 и 10. Св. Синодъ на Българската Църква въ Царство България и оня на Църквата въ Търция самостоятелно си съставляватъ, упражняватъ и прѣглеждатъ бюджетитѣ. Първиятъ за нуждитѣ на Църквата въ Царството се ползува отъ правото на чл. 174 отъ Екзархийския Уставъ съразмѣрно тия нужди. Той получава бюджетната си сума направо отъ Българското Правителство срѣщу разписка на своя прѣседателствующъ.

11. Св. Синодъ на Българската Църква въ Царството и оня при Св. Екзархия взаимно обмѣнятъ извѣстия за положението на Църквата въ тѣхнитѣ вѣдомства.

Отъ канцеларията на Св. Синодъ.

Единството на църквата.

Въ послѣдно врѣме нашето общество и пресата показватъ по живъ интересъ къмъ църквата. Колкото този фактъ е отраденъ, толкова безотраднo е, че, отъ невѣжество или за недостойни цѣли, въпроситѣ отъ жизнено църковно-национално естество се подигатъ и третиратъ съ тенденциозностъ, съ намѣса на амбиции, съ извръщане на факти, съ прибързаностъ и профанностъ, които замѣгляватъ и заплитатъ сжщността на въпроситѣ и ги прѣобръщатъ на въпроси отъ булевардно и лично естество.

Оня день, подиръ надлежна провѣрка отъ компетентнитѣ мѣста, въ в. „День“ се констатира, какъ извѣстни наши вѣстници разтръбиха съвсѣмъ лъжливата новина, че ужъ св. Синодъ въ София прогласилъ отдѣлата си отъ Екзархията и билъ заявилъ, че не признава Екзарха.

Въпросътъ за положението и единството на църквата ни е въпросъ тѣй важенъ, колкото и деликатенъ и сложенъ. За неговото разрѣшение има прѣдпоставени, компетентни власти съ отговорностъ прѣдъ народа и историята. Нашиятъ интересъ къмъ този въпросъ, обаче, отъ това не отслабя. Нашъ и на всички наши събратия дългъ е — да се внася тамъ, дѣто е наврѣменно и възможно, свѣтлина и право и да се отблѣсватъ заблуди и поплъзновения.

Междуцърковното и вжтрѣшното положение на нашата църква не е доуредено.

Междуцърковното наше положение трѣба да се консолидира, но при условието на спазване истинскитѣ ни църковно-национални интереси. Ние не можемъ да не осждамъ всички ония, начело съ управницитѣ на църквата, ако този въпросъ не сжществува за тѣхъ и ако при грижитѣ за него не се има прѣдъ очи всѣкога посоченото условие. И възставането противъ грижата за уреждане на това положение, ние смѣтаме или като недомислие, или като забрава православността на нашата църква, или като примѣсъ на несериозни политически смѣтки. Иначе — какъвъ смисълъ има чл. 10 отъ фирмана и чл. 39 отъ конституцията?

Въ това врѣме ние държимъ и за вжтрѣшното уреждане на нашата църква и за нейното единство.

Всички знаемъ и приемаме, че отъ сжществуването на Екзархията до сега, единство въ нашата църква, въ България и турско, е имало и има. Това единство трѣбва да се запази. Сега ставатъ прѣговори за запазване на това единство. Какви сж тия прѣговори? Отъ връзкитѣ, които сж крѣпѣли толкова десетолѣтия

църковното единство, сжксана ли е нѣкоя, та става толкова страстенъ шумъ за този въпросъ? Въ положение сме да знаемъ, че такава сжксване на връзкитѣ на единството нѣма. Тѣхъ не може да ги сжксва никой. И заслужава удивление обстоятелството, дѣто днесъ, като се признава досегашното единство и при досегашното неспоменуване името на Екзарха отъ архиереитѣ, се излиза да се говори, дори отъ Екзарха, — че единството на българската църква налагало като условие *sine qua non* да се поменува отъ архиереитѣ името на българския Екзархъ. До сега не името на Екзарха, а онова на Синода се е поменувало. Това е налагалъ и налага екзархийския уставъ отъ 1871 (гл. 7) и оня приспособенъ въ царството (гл. 10). Значи ли това, че отъ сжществуването на Екзархията до сега е нѣмало единство въ църквата ни? Отгова се вижда, до колко несжщественъ и несериозенъ е въпросътъ за това поменуване въ свѣзка съ въпроса за единството на църквата. И голѣмъ исторически грѣхъ поематъ, споредъ насъ, ония, които замѣгляватъ, оплитатъ и потулятъ истинския въпросъ за единството съ несериозния и повече личенъ въпросъ за поменуването. Собствено този въпросъ е чисто канониченъ и църковенъ и неговото разглеждане и разрѣшение трѣбва да се прѣдостави изключително на компетентнитѣ църковни власти.

Ние, отърсени отъ гѣзи несжществени прикрѣпки къмъ истинския въпросъ за единството, считаме за свой дългъ да обърнемъ вниманието на българското общество на други страни отъ въпроса за единството и вжтрѣшното положение на нашата църква, които и до сега недоумѣваме защо се незасѣгатъ и прикриватъ.

Всѣки православенъ българинъ, като е приемалъ и приема сжществуването до сега на църковното единство, трѣбва да настоява на *досегашното статукво* въ единството. Да се прибавя къмъ него нѣщо, би значило мълкомъ да се проповѣдва абсурда, че до сега е нѣмало единство. А да се отнема нѣщо отъ него, значи да се посѣга на това единство.

Трѣбва да се запази прѣди всичко положението, щото българския Екзархъ да бжде прѣдседателъ и на Синода въ София и на оня въ Цариградъ. Трѣбва да се запази, оттукъ, и правото на Екзарха, той да назначава своя замѣстникъ въ Синода въ София измежду единъ отъ членоветѣ му. Трѣбва да се запази контактъ и единение, размѣна на мисли и размишления между двата Синода, въ София и Цариградъ. Трѣбва да се запазятъ и строго да се съблюдаватъ основнитѣ принципи на екзархийския уставъ, изработени отъ църковно-народния съборъ.

Но най-мжчниятъ и тежкъ въпросъ въ единството на църквата ни е въпросътъ за избора на българския Екзархъ. И тикто този въпросъ се отбѣгва и прикрива. Българскиятъ екзархъ е екзархъ на *цѣлата* църква, на *цѣлия* народъ. Въ неговото опрѣдѣление, въ неговия изборъ трѣбва, споредъ общото право и споредъ екзархийския уставъ, да има право да взема участие *цѣлата* църква, *цѣлиятъ* народъ. Изневѣра и къмъ единството на църквата и къмъ правата на цѣлия народъ и на цѣлото духовенство ще бжде тѣкмо лишението на народа и клира въ царството отъ правата имъ при избора на българския екзархъ. И ето дѣ българската църква, българскиятъ народъ, българската държава и българскитѣ партийни сили трѣбва да съсрѣдоточатъ вниманието и дѣйността си въ запазване единството на българската църква. Да се прѣнебрѣгва и потуля този въпросъ и да се подхващатъ други пустословни въпроси, чрѣзъ които се отвлича вниманието на обществото отъ първия въпросъ — ето дѣ лежи истинската изневѣра къмъ единството на българската църква, къмъ кардиналитѣ из-

сквания на всенародно изработения църковенъ уставъ и къмъ общото неотемлимо право на цѣлия български народъ.

И като посочваме на тази сърцевина на въпроса, съ облекчение подчъртаваме, че, споредъ достовѣрната ни информация, тъкмо тукъ въ София, като се намира изобщо на статуквото въ църковното единство, посочва се на истинската слаба и несигурна страна на въпроса, която и засѣгнахме.

Наложително е, прочее, и ония, които познаватъ въпроса и се спиратъ на същността му, и ония, които го научаватъ, и народъ и държава, и партии да съсрѣдоточатъ внимание, да употребятъ усилия, да напиратъ за правилното му и наврѣменно разрѣшение, до като е още врѣме, защото при настоящето безредие и пустословие около въпроса никакъ не е чудно, ако тукъ, въ България, въ единъ скорошенъ день осъмнемъ прѣдъ затворени български църковни врата въ Цариградъ... и да ни се каже: какво дирите тукъ?

Кой ще носи тогава тази тежка отговорностъ?

Въпросътъ е важенъ и сериозенъ. Съ него да се играе е прѣстѣпление. Забудитѣ, нечиститѣ рѣчи и потулванията трѣбва да спратъ.

Врѣме е съ пълна сериозностъ и енергия всички, които носятъ исторически отговорности, да изпълнятъ своя дългъ.

Българския народъ отъ десетилѣтия прави най-скжпи жертви за екзархийското дѣло. И той и историята прѣдстоятъ да отсждятъ играло ли се е съ тия жертви и съ това дѣло или пъкъ, безъ пустословия и мжгливости, се е бдѣло за истинскитѣ цѣнности на църковно националното ни дѣло.

(Изъ в. „День“).

С. С.

Свещ. Д-ръ Ст. Цанковъ.

Църковното единство и С. Радевъ.

Заинтересовани и недоброевѣстни люде сж заблудили или подвели С. Радева въ това, че св. Синодъ въ Царството скжсалъ връзкитѣ си съ Екзархията и че не признавалъ вече Н. Бл. Екзарха. За да увѣри и той въ същото нашата интелигенция, „несвѣдуща въ църковнитѣ дѣла“, и „за да се отнеме възможността на софийския синодъ да експлоатира невѣдението на интелигенцията“, написалъ е оня день въ в. „Воля“ уводна статия подъ сензационното заглавие: „Заговора на софийския синодъ противъ църковното единство“.

За тази цѣль той разяснява на интелигенцията въ какво се състояло единството на църквата.

Споредъ него, то се състояло въ това: 1-во. „Екзархътъ се считаше отъ софийския синодъ за глава на нераздѣлната Българска църква и владицитѣ споменуваха неговото име при богослужението; 2-ро. Софийскиятъ синодъ заседаваше подъ прѣдседателството на единъ екзархийски намѣстникъ; 3-то. Вулитѣ за вѣнчавка въ България носѣха екзархийски печатъ и 4-то. По каноническитѣ въпроси софийскиятъ синодъ се споразумѣваше съ Екзархията“.

А сега, подиръ като св. Синодъ изпълнилъ своя „заговоръ противъ единството на църквата“, той 1) не признава Екзарха за глава на църквата и забрани да се споменува името му въ служба; 2) прѣдседателтъ на соф. Синодъ не се счита за намѣстникъ на Екзарха; 3) за България сж отпечатани особени вули за вѣнчавка и тѣзи вули носятъ не вече печата на Екзархията, а печата на соф. Синодъ; 4) по каноническитѣ въпроси софийскиятъ Синодъ не иска да се споразумѣва съ Ек-

зарха. Тѣй, напр., въ България се разрѣшава встѣпването въ четвърти бракъ, а въ Македония, не“.

Оттукъ, споредъ С. Радева, *всички* (к. н.) връзки които по-рано съществуваха между Екзархията и църквата въ България, сж прѣкжснати. И за да се санкционира това — увѣрява С. Радевъ — св. Синодъ не се сношава вече съ Екзарха, а послѣдното си писмо за Екзархията, испратилъ до министра прѣдседателя г. Гешева, който го прѣпратилъ до Екзархията чрѣзъ българ. пълномощенъ министъръ въ Цариградъ.

Цитирахме буквално разсжджденията и „фактитѣ“ на г. С. Радева — толкова сж тѣ курioзни.

Прѣди всичко, отъ онова „освѣтление“, което С. Радевъ дава на несвѣдущата интелигенция за това — що е единство на църквата, се вижда, че той нѣма ясна прѣдстава по въпроса. Но това сега да оставимъ. По-курioзното и изумителното е, че той оставя да говорятъ „фактитѣ“ за прѣкжснатото, скжсаното отъ св. Синодъ въ Царството единство. Ако тия „факти“ се окажатъ лъжливи и измислени, здравата логика налага всѣкому, и на С. Радева, да заключи, че църковното единство св. Синодъ въ Царството не го е скжсвалъ и, значи, то, споредъ изреденитѣ кондиции на г. С. Радева, съществува. А всички тия „факти“ сж лъжливи и измислени отъ начало до край. Именно:

1. Никога българската църква и св. Синодъ въ царството не сж признавали бълг. екзархъ за глава на бълг. църква. Много ще бжде отъ наша страна да искаме С. Радевъ да има ясно и точно понятие за термина „глава на църквата“. Но понеже той твърди обратното, неговъ дългъ е да посочи поне единъ единственъ фактъ или документъ отъ българската църква, отъ св. Синодъ въ Царството, съ който да се доказва положението, че бълг. екзархъ е билъ признаванъ до сега отъ св. Синодъ „глава на бълг. църква“. Истината, наопѣки, е тая, че св. Синодъ съгласно чл. 8 (герср. 4), отъ Екзар. уставъ, е признавалъ и признава бълг. екзархъ за свой *прѣдседателъ*

Никога епархиалнитѣ архиереи отъ съществуването на Екзархията до сега не сж поменували името на бълг. екзархъ въ Богослужение. И за това не е ставало нужда св. Синодъ да забрачява да се поменуватъ името на екзарха. Ако С. Радевъ, въпрѣки вече тоя тѣй добръ разясненъ въпросъ, настоява на противното, неговъ дългъ е да посочи факти, основани на законъ, и положение отъ Екз. уставъ. Истината е, че, съгласно чл. 7 (герср. 10) отъ Екзар. уставъ, епархиалнитѣ архиереи сж поменували и поменуватъ не екзарха, а св. Синодъ, отъ когото зависятъ“.

2. Не е истина, че прѣдседателствующиятъ на св. Синодъ въ Царството не се считалъ за екзарховъ замѣстникъ. Истината е, че, съгласно чл. 8 отъ Екз. уставъ, и сега прѣдседателствующиятъ на Св. Синодъ въ Царството се счита за замѣстникъ на Н. Б. Екзарха, и г. С. Радевъ може отъ дѣто иска да направи справка, че и сегашниятъ прѣдседателствующъ формално е опълномощенъ отъ Н. Бл. Екзарха въ св. Синодъ съ замѣстничество въ прѣдседателствуването, както това споменатиятъ чл. отъ Екз. уставъ налага и на Екзархъ и на Синодъ.

3-то. Не е истина, че вулитѣ сега не носятъ екзархийския печатъ, а оня на св. Синодъ. Въ това С. Радевъ може да се убѣди при всѣки свещеникъ и при всѣка митрополия, въ която се намиратъ вули.

4-то. Не е истина, че четвъртиятъ бракъ е позволенъ въ България, безъ да се запита Н. Бл. Екзархътъ. Истина е, че въпросътъ за IV бракъ се разгледа и рѣши отъ св. Синодъ прѣзъ 1906 год., когато въ Цариградъ още нѣмаше Синодъ. За цѣльта бѣ запитанъ съ писмо

№ 2377 отъ 1906 г. и Н. Бл. Екзарха, който, както се знае, е и Ловчански митрополитъ, и той съ отвѣтно до св. Синодъ подъ № 1223 отъ сжщата година е далъ мнѣнието си.

5-то. Не е истина, че св. Синодъ въ Цариградъ „не иска да има непосредствено сношение съ Екзарха“. Истината е, че това сношение св. Синодъ го има и е длъженъ да го има, и че визираното писмо св. Синодъ е изпратилъ *напра* о до Н. Блаженство, а не чрезъ министра на Външнитѣ Работи и изповѣданията.

Тая е истината. Тя показва, че всички „факти“, които С. Радевъ е изнесълъ, за да докаже тезата си прѣдъ несвѣдущата интелгенция, сж невѣрни и измислени, и че оттука щомъ сж запазени изрежданитѣ отъ г. С. Радева връзки на цър. единство, не е скжсано нито тово единство, нито пъкъ св. Синодъ е вършилъ „заговоръ“ противъ църковното единство“.

Ние не можемъ да допуснемъ, че самъ С. Радевъ е измислилъ „фактитѣ“ си, защото измислицитѣ по такива въпроси все ще лъснатъ като измислици. За това не можемъ и не желаемъ, подиръ констатираното по-горѣ, да отвърнемъ на С. Радева съ собственитѣ му думи, че дѣлото, което е извършилъ, е „подло“ и че то свидѣтельствува за липса у автвра му на „свѣсть“ и „срамъ“.

Въпросътъ за църковното единство е тъй сложенъ, тъй важенъ, че по него могатъ да се изкажатъ съвсѣмъ честно и почтенно разни мнѣния. Това има право да направи всѣки българинъ и особено журналистъ, като С. Радева, подиръ като проучи и разбере въпроса.

Но не бѣше ли дългъ, не налагаше ли свѣстьта на С. Радева, вмѣсто да се даде, по конкретни работи, да бжде заблуденъ или подведенъ и да прѣска безпричинно анатемѣ, наопъки — да провѣри, да изучи занесенитѣ му „факти“, както се налага на всѣки добросвѣстенъ и честенъ човѣкъ?

Оправки по принципни въпроси.¹⁾

Въ статията „Екзархията и „нашия“ синодъ“ на Денисъ Левинъ, помѣстена въ брой 150 на в. *Прѣпорецъ*, има фактични, уставни и исторически невѣрности. Неволни или умишлени, тѣ не бива да останатъ некорегирани. Инакъ, тѣ ще заблудятъ и ще дадатъ мѣсто на криви разсждения и заключения.

Въ статията се твърди, че съставителитѣ на Екзархийския уставъ въ 1871 г. сж създали *екзархийска църква*.

Пръвъ пжтъ отъ възобновата си Българската църква се нарече „Екзархийска църква“ въ уводна статия на в. *Воля*. Авторътъ на тази статия, който, прѣдполагамъ, е сжщиятъ на озглавената, повтаря сжщото название въ в. *Прѣпорецъ*. Противъ това название е ферманътъ отъ 1870 г., който възобнови Българската църква, и Екзархийския уставъ отъ 1871, който я устрои. Първиятъ членъ на фермана гласи: „сѣставя се отдѣлно духовно управление (окржгъ) подъ официално наименование (титулъ) *Българска екзархия*. Въ този членъ „духовно управление“ се отъждествява съ „Българска екзархия“, а „Българска екзархия“ съ „Българска църква“. Схващайки така буквата и духа на фермана, съставителитѣ на нашата църковна конституция въ народния съборъ въ

Цариградъ прѣвъ 1871 г., на тъй наречения Екзархийски уставъ, опрѣдѣлятъ, че подъ име „екзархия“ се разбира православната Българска църква. Това свое схващане сж изразили въ надлежна редакция и съставили отъ нея първия членъ на Екзархийския уставъ. Този членъ гласи буквално така: „Самоуправляемата православна българска църква, *подъ име Екзархия*, е членъ неотдѣленъ отъ Единая, Светая, Соборная и Апостолская църква“. Това е напълно съгласно съ фермана: Българска екзархия, казва се изрично въ него, е официално наименование, и, обяснява въ скоби, официаленъ титулъ. То е напълно съгласно и съ титулитѣ на другитѣ православни църкви. Последнитѣ се титулуватъ *патриа шия, митрополия, архиепископия* и пр. Тѣ се епитетиратъ не съ титула си, а съ името на народа си, или съ името на мѣстото, дѣто сж: наричатъ се не *патриаршеска църква, митрополитска църква, архиепископска църква*, но *Цариградска патриаршия, Иерусалимска патриаршия, Александрийска патриаршия, Гръцка църква, Руска църква, Румѣнска църква, Кипърска архиепископия* и пр., слѣдователно *Българска църква* или *Българска екзархия*, а не *екзархийска църква*. Това последното е и нелогично: *екзархийска църква* ще рече *църковни църква*. Да се приеме това, ще рече да казваме: *градски градъ, морско море, човѣшки човѣкъ* и пр.

Въ статията се твърди, че българската църква не е *териториална*, а *народна*. Така я били разбирали членоветѣ на народния съборъ отъ 1870 (въроятно 1871) и членоветѣ на учрѣдителното събрание въ Търново въ 1879 година.

Срѣщо това твърдение сж протоколитѣ на народния съборъ отъ 1871 год., Екзархийския уставъ и 39 чл. на Конституцията. Българската църква е териториална и народна. Да се приеме твърдението на статията, ще рече да не се знае историята по възобновата на Българската църква. Всички проекти на българо-гръцки комисии до издаването на фермана имали за тема територията на Българската църква, т. е. за епархийтѣ, които съставятъ диоцеза ѝ. Ферманътъ подчертава тази разпря. Като главенъ мотивъ за издаването на фермана, султанъ Азисъ изтъква желанието си да тури край на разпрята за границитѣ на Българската църква. Ето неговитѣ думи: „Разпрята и разискванията. . . между православнитѣ българи и Гръцката патриаршия, т. е. поради границитѣ на свързането на българскитѣ митрополити, епископи, свещеници и църкви съ патриаршията, като станаха причина на оскръблението ми, за доброто имъ рѣшение и за слѣдствие на разискванията и размишленията, които ставатъ за това, излагатъ се слѣдующитѣ членове за послѣденъ тѣхенъ конецъ и рѣшение“. Териториална църква сж разбирали и прѣдставителитѣ на народния съборъ. Доказателства сж разискванията на събора, изразъ на които е първиятъ членъ на екзархийския уставъ. Въ този членъ, въ който се опрѣдѣля областъта на Българската църква, се казва: „Самоуправляемата православна българска църква, подъ име Екзархия. . . , сѣставлява се отъ находящитѣ се въ Отоманската държава български епархии, които се *поименно или общо* опрѣдѣляватъ въ издадения за сѣставлението ѝ високъ ферманъ. Териториална сж разбирали нашата църква и прѣдставителитѣ на Търновското учредително събрание, когато сж дали редакция на чл. 39 на конституцията. Въ този членъ, между другото, тѣ опрѣдѣлятъ територията на Българската църква съ израза: „Българското царство (тогава княжество) е нераздѣлна часть отъ българската църковна областъ“. Териториална разбирали нашата църква Н. Блаженство екзархътъ, св. Синодъ и Народното събрание отъ 1895 г. Изразъ на тѣхното разбиране е чл. 4

¹⁾ Въ помѣстената статия, печатана въ брой 153 на в. „Прѣпорецъ“ отъ Д. Мешевъ, се разглеждатъ принципни въпроси за названието и териториалността на Българската църква, както и какъ отъ мисълта за общъ синодъ при Екзархията се мѣнава на отдѣленъ синодъ. Понеже разглежданитѣ въ нея въпроси сж отъ интересъ за четивитѣ на „Ц. вѣстникъ“, помѣстяме я изцѣло

на приспособения въ Царството Екзархийския уставъ, който членъ гласи: „Екзархията се съставява отъ находящитѣ се въ Отоманската държава български епархии, които поименно или общо се опрѣдѣлятъ въ издадения за съставлението ѝ високъ царски ферманъ, и отъ епархиитѣ въ Българското царство“.

Въ статията се твърди, че редактиралитѣ Екзархийския уставъ и чл. 39 на Конституцията разбирали Българска църква, въ която влизатъ всички българи, дѣто и да живѣятъ тѣ, съ други думи, разбирали църква безъ граници.

Мисълта ще е права, ако се ограничи и ако съ нея се разбира, че българитѣ си оставатъ и прѣбждватъ чада на Българската църква, дѣто и да били тѣ. Това ще зависи отъ тѣхната религиозна свѣсть. Ала авторътъ на статията не е правъ, ако мисли, че дѣто има шепя българи, тамъ българската църква има вѣдомство. А такъвъ именно е нюансътъ на неговия изразъ. Учрѣдителитѣ на нашата Църква не сж разбирали църква безъ граници: Патриаршията тъкмо въ това обвинява българитѣ и на това базира схизмата. Нейното обвинение е клевета. То е отхвърлено съ тържественъ официаленъ актъ на Българската църква. Този актъ е посланието на първия български екзархъ Антимъ до православнитѣ църкви. Въ посланието отъ 18 октомври 1872 г. се казва „Не само че никога не сме искали или одобрили нѣкакъ различieto во Христа Иисуса или въ догмитѣ, но и въ усилията си за съотвѣтната на мѣстнитѣ нужди реформа въ църковното управление на населенитѣ отъ българи християни епархия *никога нито на умъ сме си представяли Екзархия безъ отъдѣлени граници*. Екзархията изключоава отъ своето вѣдомство всички иноезични православни християни, които биха могли случайно да се намѣрятъ въ нейнитѣ прѣдѣли“ (Бурмовъ, Българо-грѣцка распра. стр. 594).

Авторътъ на статията твърди, че при Екзархията нѣмало синодъ и смѣсенъ свѣтъ, не защото екзархътъ не желаялъ, а защото владицитѣ отъ нашия синодъ го не желали, защото при наличността на синодъ въ Цариградъ не можело да има втори въ София.

Нищо вѣрно въ това твърдение нито по отношение на Негово Блаженство екзарха, нито по отношение на синоднитѣ владици. Фактъ е, че екзархътъ и синоднитѣ владици сж опитали да се устрои синодъ при Екзархията и сж работили за такъвъ. Това свѣдочатъ три архиви: екзархийската, синодната и тая на външното министерство. Подиръ освобождението св. Синодъ, съгласно чл. 39 на Конституцията, искалъ да се устрои общъ синодъ, въ който да влизатъ архиереи отъ Турция и отъ Княжеството. Това искалъ и Екзархътъ и правителството. Първитѣ опити на Екзарха сж за общъ синодъ. Портата ги посрѣщна съ veto. Подиръ редъ несполучливи постъпки, Негово Блаженство иска да му се позволи да устрои отдѣленъ синодъ. Основанъ на чл. 39 на Конституцията, св. Синодъ настоявалъ на общъ синодъ, въ който да участвуватъ и архиереи отъ Княжеството. Когато и българското правителство склонило на отдѣленъ синодъ и когато то и Екзархътъ взели отговорността за неизпълнението чл. 39 на конституцията, св. Синодъ се съгласилъ, но при условие, че отдѣлния синодъ ще бжде етапъ къмъ общия. Подиръ това Негово Блаженство почва да работи за отдѣленъ синодъ, но турцитѣ не допуснали. По процедурата за съставянето на отдѣлния синодъ Негово Блаженство и св. Синодъ се различавали: първиятъ искалъ да свика синодъ само съ прѣдварително официално разрѣшение на Портата; вториятъ настоявалъ да го свика безъ такова разрѣшение, като се базиралъ на утвърдената частъ отъ турското правителство на екзархийския уставъ и на прак-

тиката до освобождението. Негово Блаженство останалъ на своята процедура. Прѣзъ 1908 г. демократическото правителство изпрати двама синодни архиереи въ Цариградъ да учредятъ съ Негово Блаженство екзарха синодъ и да уредятъ нѣкои въпроси по църковното едимство. Синодътъ се учрѣди, безъ да се иска прѣдварително разрѣшение отъ турското правителство, и архиереитѣ се завърнаха, като увѣдомиха правителството за всячко извършено. Това е нажсо истината. Тя опровергава твърдението на автора. Тя изнася борба не за личности и за властнически амбиции, както се пише въ статията, но за принципи. Тия принципи стоятъ надъ екзархъ, синодъ, правителство, Тѣ движатъ екзархъ, синодни архиереи, държавници. Тѣ трѣбва да движатъ и свѣстния публицистъ. Въ устройството на Българската църква борбата е за принципитѣ, за запазата на нейнитѣ демократични начала, на които сж я сложили учредителитѣ въ народния съборъ въ 1871 г. Кои вървятъ съ тия принципи и кои теглятъ по тѣхъ надѣсно, не къмъ демократично устройство на нашата Църква, това е работа на схващанията, на прѣцѣнката, на свѣстята на всѣкиго.

Това сж оправкитѣ на принципнитѣ точки, засегнати съ статията. Въ нея има дефекти и въ други точки, които пропускаме.

Д. Мишевъ.

Схизмата.

Изявленията на Патриарха.

„Новое Время“. — Единъ отъ сътруднитѣ на вѣстника е интервюиралъ Вселенския патриархъ Иоакимъ 3-й и Българския екзархъ Иосифъ 1-й върху схизмата. Прѣмахването на схизмата казалъ патриархътъ е моя завѣтна мечта и ако успѣя да постигна това, азъ ще умра спокойно, смѣтайки че съмъ осъществилъ цѣлта на моя животъ. Като Варненски митрополитъ азъ съ всички срдѣства се възпротивихъ на провъзгласяването схизмата, но трѣбваше да отстъпя прѣдъ изискванията на църковната дисциплина. Отъ казаното вие можете да сждите, че азъ съмъ готовъ да направя всичко, което зависи отъ мене. Обаче да се откажемъ въ полза на българитѣ отъ митрополиитѣ, дѣто има значителенъ брой патриаршисти, вие разбира се не можемъ. Невъзможно е едновременно прѣбвие на двама митрополити въ единъ и сжди градъ, толкозъ повече на Българския екзархъ въ Цариградъ; българитѣ не могатъ сждо тъй да разчитатъ на голѣми отстъпки въ одринския вилаетъ, което би означавало да се откъсне този край отъ чисто грѣцкитѣ области въ Тракия и Македония. Но въпрѣки всички мжчноти, азъ съмъ убѣденъ, че съглашението е възможно. Прѣдполагамъ, че за махането на схизмата нѣма никаква нужда отъ свикването на съборъ: достатъчно би било само постановлението на Синода при Цариградската патриаршия. Но азъ се страхувамъ, че почвата за актъ отъ такава голѣма важность не е достатъчно подготвена, и че прибързаността само може да скромпрометира и да отдалечи благоприятното разрѣшние на въпроса.

Изявленията на Екзарха.

Българския екзархъ е казалъ прѣдъ сждото лице: както е извѣстно на всички, грѣцко-българския църковенъ раздоръ се появи вслѣдствие опититѣ на гърцитѣ да обезличатъ славянския елементъ на Балканския полуостровъ ѝ вслѣдствие нашитѣ стремежи да

запазимъ нашия славянски езикъ въ църквата и въ народа. Благодарение на екзархийското духовенство и на училищата, нашата задача трѣбва да се смѣта почти изпълнена, което не могатъ да отрекатъ и самитѣ гърци. Остава ни да се одобиемъ съ двѣ митрополии въ Тракия, всрѣдъ едно напълно славянско население: въ Одринъ или въ Лозенградъ и въ Деде-Агачъ или въ Гюмюрджина, за да осигуримъ на екзархийското население свободенъ изходъ къмъ Егейско море. А въ Македония има споръ само заради около 150 хил. славяни, които продължаватъ да се намиратъ подъ вѣдомството на патриаршията. Въ екзархийскитѣ епархии сѣщо има извѣстно число гърци, но това нѣма особна важностъ; ще се изминатъ още 10—15 години, старитѣ ще измратъ, младежта ще прѣмине къмъ страната на мнозинството, и положението въ Македония, тъй да се каже, окончателно ще се кристализира. За да се избѣгнатъ затрудненията при разграничаването на сферитѣ, у насъ мнозина прѣдлагатъ такъвъ компромисъ: митрополитътъ да се назначава отъ народността, която има мнозинство, а малцинството да се прѣдставлява отъ епископъ, съвършено независимъ въ работитѣ по вжтрѣшната администрация на паството. Азъ мисля, че такава наредба носи въ себе си зародиша на нови усложнения. Поради тази причина азъ лично съмъ за проекта на патриарха Григорий 7-й, който е туренъ въ основата на работитѣ на комисията на Али паша, и споредъ който народността на митрополита се опрѣдѣля отъ онази народност, която има мнозинство двѣ трети отъ цѣлото население. Споредъ моето мнѣние екзархийскитѣ митрополии трѣбва да се подчиняватъ непосредствено на Екзарха и да споменуватъ неговото име, а екзархътъ би могълъ да приема титула на нѣкой провинциаленъ митрополитъ съ право на прѣбиваване въ Цариградъ; но Богосложението той ще може да извърши само съ разрѣшението на патриарха, като споменува неговото име на ектенията.

По-нататкъ вѣстникътъ пише, че най-естественото и желателно срѣдство за изравняването на прискърбната въ всички отношения църковна разпра на близкия Изтокъ е намѣсата не отъ страна на мюсюлманската Турция, или друговѣрната Европа, която сѣе само раздоръ, а отъ страна на Русия, и това съ толкова по-голѣми основания, че именно тя, макаръ и косвено, е виновница за създаването на схизмата. На нея се пада да тури край на тази схизма. Отъ практична гледна точка ние сме въ правото си заедно съ това да се попитаме, нѣма ли прѣмахването на схизмата да развърже ржцѣтъ на българитѣ за по-нататъшно поглѣщане на другитѣ православни на Балканския полуостровъ народности, които сѣщо иматъ право на свое собствено мѣсто на бѣлия свѣтъ, като — напирѣмъ сѣрбитѣ, албанцитѣ, власитѣ и гърцитѣ? Като излизаме отъ тѣзи съображения, ние трѣбва да съдѣйствуваме съ всички сили за примирението на патриаршията съ екзархиата, но въ сѣщо врѣме сме длъжни да настояваме на справедливо, ясно и не допускаме никакви съмнѣния и недоразумения въ бждаще разграничаване на сфери. Сегашниятъ моментъ е най-благоприятенъ за това. Въ България сега е на власт умереното правителство на Гешова, което се стреми къмъ установяването не само коректни но и — приятелски отношения съ всички балкански държави. Гръцкиятъ пръвъ министръ Вензелосъ открито заявява, че Гърция не иска нито педа земя, която енографически не принадлежи на Гърция. На чело на Вселенската патриаршия и на Българската екзархия стоятъ сѣщо такива искрени привърженици на примирението, като патриархъ Йоакима и екзархъ Иосифа. Мжчно можемъ да си прѣдставимъ, че нѣкога въ бждеще може да се срѣщне такова благоприятно стечение

на обстоятелствата за отстраняване на прискърбния църковенъ конфликтъ. За туй да се отлага разрѣшението на този животрепущъ за цѣлия православенъ свѣтъ въпросъ, не трѣбва и да се мисли. И първата крачка несъмнено трѣбва да направи именно нашата дипломация. А да се вземе въ внимание при разрѣшаването на религиозния въпросъ сѣрббжението, че въ далечно бждаще голѣмата или малка България може да бжде съ насъ или противъ насъ, би било, струва ми се, недостойно за Русия, вѣковна покровителка на православиято, въ чието име тя е дала до сега толкова безкористни жертви.

Ст. Михайловски.

Писателско искусство.

Съ образи и символи словесни поетътъ възбужда емоция у своя читателъ.

Но тая възбуда не трѣбва да се протака.

Всичко многосложно въ областта на чувствата, — всѣко дълго описание на видения, всѣко обширно изложение на сенсации — сж работи уморителни.

Науката може да доказва надълго и нашироко.

Поезията нема какво да доказва. Тя трѣбва да задоволи въ насъ една нужда отъ общение съ изящното, привлѣкателното, милното и евритмичното. Тя трѣбва да угоди на нашего натурално влѣчение къмъ всички хармонии — хармония въ черти и образи, хармония въ звукове и жестове, хармония въ осѣщания и вожделѣния.

Но тая нужда, това влѣчение не съставляватъ нашего повсеминутно душевно настроение.

Жадността за естетична наслада — колкото силно да бжде чувствувана — е единъ инцидентъ въ живота на културния мжжъ; грижата за хубаво и чаровно е единъ парантезъ въ нашитѣ ка-тадневни културни задачи.

Поезията, прочее, е гостенка бърза — гостенка която не би могла да протака своето гостуване у насъ безъ вреда за нашитѣ жизненни ратоборства.

Поезията иде — тя трѣбва да дохажда — колкато е канена и искана — и за колкото време е канена и искана.

Споредъ хитроумната и насмѣшлива бѣлѣжка на Луи Менаръ, поезия трѣбва да се туря, въ човѣшкитѣ подвижничества, толкова колкото се туря захаръ въ кафето: ни досущъ малко, та да се осѣща горчевина, — на досущъ много, та да се осѣща преслада.

Освенъ това, поетътъ трѣбва да поставя много работи въ малко думи.

Хубава мисль — съпрегнатъ съ полилогия — то е благоуханна жидкостъ — хвърлена въ едно езеро.

Росна капчица сияе издалечъ и има изгледъ на свѣтило.

Поетътъ поставя едно слънце въ една росна капка.

Лозунгътъ на добрия поетъ е тоя: безконечность чрезъ ограниченость.

Както хубаво бѣлѣжи Ем. Влемонъ въ своя коментаръ на Поевитѣ стихотворения — енергичната краткостъ въ изразитѣ, мощната набитостъ въ слога, и въобще мжжката въздържностъ и трезвостъ — *La mâle abstinence et la sobriété* — сж качества на крѣпкитѣ писателски натура.

„— Кажи точно и ясно каквото искаш да кажеш, — и не кавай ни дума повече; усмири въображението си, дисциплинирай нѣкакъ фантазията си, заповѣдай на думитѣ си и на мелодията си, канализирай творчеството си!“ — Ето цѣлата риторика — съкратена въ три реда.

Не трѣба никога да забравяме че прекаленото гиздене на нашата литературна работа нема да я расхубави — ако тя сама по себе си не е хубава — сирѣчь ако не е хубава и безъ гиздило.

Въобще хубавата мисль е толкови по-хубава — колкото по-простичко и безискуственено е изложена.

Нѣкои писатели, за да искажът една циничност, прибѣгватъ къмъ метафорически лѣпота — като вѣрватъ че вѣнкатната омая ще маскира вътрѣшното нищожество.

Това мамило никого не мами

Се едно би било да вѣрваме че скжпоцѣненъ накитъ може да забули или да омаловажи безпѣтни и осѣдителни дѣйствия.

Флоберъ и Мериме ни обаждатъ, въ своята кореспонденция, че главната имъ грижа, когато преписватъ и преработватъ творенията си, е тая: да съкратяватъ петъ страници въ една страница — да правятъ отъ петъ образа единъ образъ — да сгъстяватъ петъ епитета въ единъ епитетъ.

Въ едно писмо до Александра Дюма — Жоржъ Сандъ ни дава това великолѣпно стилистично правило:

„— Преголѣмото искусство е отрицание на всѣко искусство; работи които дирятъ цѣна само въ труфене — не заслужаватъ да бждѣтъ труфени.“

Нема съмнѣние че и немощното и болничавото могатъ да бждѣтъ хубавички — сирѣчь да обладаватъ онази своеобразна хубавина която италианцитѣ наричатъ *morbidezza*; ала истинската красота е мощната, великата природна красота — дъщеря на здравината и на простотата.

У българитѣ има единъ националенъ изразъ, твърдѣ баналенъ, може би, но твърдѣ характеренъ, и несжществуващъ въ други езици: — *говорижъ съ половина уста*.

Говорижъ съ половина уста значи: не се дониказвамъ — не обаждамъ всичко каквото бихъ могълъ да обадж — оставамъ слушателя си да допълни мисльта ми.

Поетътъ трѣба да говори за работитѣ на своята душа — за своитѣ потайности и блѣнове, за своитѣ симпатии и нѣжности, за своитѣ вѣрвания и надѣжди — *съ половина уста*.

Le moi est haïssable, — дума Паскаль; всѣкакво „азъ“ е ненавистно. И ако литературата не е друго нѣщо освенъ отражение на живота — ненавистно въ живота „азъ“ е ненавистно и въ литературата.

На поетъ като нашия Х. У — който преди двѣ години издаде една лирическо-артистическа сборка за да величае всичкитѣ свои страсти, самообаяния и самообожателства — ний бихме рѣкли:

„— Покрий голотията си, писачо; нема на свѣта по безобразно нѣщо отъ безетидно благообразие!“

Да, поетътъ трѣба да открѣхне само едно прозорче на своето сърце — а не да раствори всичкитѣ порги и да ни каже: „— Влѣзте и разгледайте всичко; разгледайте не само моитѣ болки и

жалости, но и моитѣ пороци, но и моитѣ лудории, но и моитѣ неджгавости!“

Но нека не се отстраняваме отъ своята теза — простота въ говора

Въобще българскиятъ литераторъ страда отъ лица на самообладание. И нашата цѣль като пишемъ тази статия е да му покажемъ че както прекалено-цвѣтитата рѣчь не обладава никога приятностъ каквато намираме въ простия слогъ — исто така многоглаголанието не обладава никога силата каквато срѣщаме въ краткостъта и сдържаностъта на изрѣченията. (За невздържаната интимностъ и самоомая въ презията ний заговорихме мимоходомъ — повеже и тѣзи недостатъци могатъ да бждѣтъ класирани подъ общата рубрика — **Словесно Преизобилне**.)

Да бихме имали да напжтествоваме и наставяваме работници на перото ний бихме подкачили уроцитѣ си съ слѣдната формула:

Всѣко словесно преизобилне затрупва идеята; наопаки, сдържаностъта води къмъ съсрѣдоточение.

Celui qui voit tout — abrège tout, — дума Теофилъ Готие; който вижда всичко — съкращава всичко.

Чрезъ могжеството на своето чувство поетътъ обгрѣща неизмѣримостъта, схваща вѣчнината.

Но той е принуденъ да даде въ опредѣлени форми своитѣ схващания.

Той трѣба да начене това което нема начало — и да свърши това което нема свършкъ.

Той трѣба да избрази това което е лишено отъ образъ, — да намѣри мѣсто и да намѣри размѣръ на работи повсемѣтни и всеселенски.

Иначе казано:

Волята трѣба винаги да господарува надъ вдъхновлението и каприза.

Наволнение отъ лиризмъ, — неисчерпаема словоохотливостъ, — повсеминутенъ калайдоскопъ отъ метафори — безконечни евритмични свѣтковици — ето Викторъ Юго.

Той остави осемдесетъ и седемъ тома; отъ тѣхъ седемдесетъ и седемъ могатъ да бждѣтъ унищожени безъ да пострада славата му.

Викторъ Юго бѣ нарѣченъ отъ Брюнетпера *първоверховенъ играчъ на синонимия*.

И дѣйствително въ нѣкои свои творения Викторъ Юго посвѣтява десетъ или дванайсетъ страници — и исказва по сто или двѣстѣ начина — една мисль която може да бжде блѣкаво формулирана въ четири редушки.

Читателътъ съ досада захвърля тѣзи викторъюговски словоизвержения — като си дума:

„— Нека този чловѣкъ да улови да пише рѣчникъ за равносилни изрази — а не да рисува картини изъ природата.“

Още по-рѣзкъ е Емилъ Фаге. Като блѣжи че — въ недалечно бждще — всѣки читателъ обладаващъ тънъкъ вкусъ ще исквърли изъ библиотеката си всичко що Викторъ Юго е писалъ отъ година 1840 до дена на смъртъта си — френскиятъ критикъ свършва така:

„— Викторъ Юго е единъ мощенъ порой слизащъ изъ планинскитѣ висоти; този порой влачи грамади отъ елмази и други драгоценности; ала, едновременно, той влачи купища отъ сметъ и камънаци!“

„— Qui ne sut se borner ne sut jamais écrire!“ — дума Депрео; не знаешъ ли да се ограничавашъ — да се обуздавашъ — не знаешъ да пишешъ.

А Сентъ Бѣвъ ни учи :

„ — Не оставяй фразата да те овладѣе — тя е лоша водачка! — “

Многома писатели сж наклонни да мислятъ, че краткостъ и съдържателностъ сж работи несъвмѣстими . . .

Ученишка наивностъ !

Лакоизмътъ е винаги могъщъ ; а могъществото е винаги изразително и убѣдително !

„ — Да бѣде свѣтло — и станъ свѣтло! — “ казва библията. Неопитниятъ писачъ би употрѣбилъ, за да искаже тази шестословна мисль, слѣднитѣ осемнадесетъ думи : „ — Нека пълна свѣтлина да обхване всичкитѣ кътове на вселенната! — И пълна свѣтлина веднага се прѣснъ въ неизмѣримитѣ простори! — “

„ — Минъхъ, върлувахъ ; пакъ минъхъ немаше ги вече! — “ Така псалмистътъ охарактеризира злотворцитѣ.

Нашъ нѣкой графоманъ би казалъ : „ — Дълго време наблюдавахъ тѣзи безчинници и се чудѣхъ какъ е възможно да се испорчи до такава степенъ човѣшкото разумно същество. Забравихъ всичко. Подиръ нѣколко години се сѣтихъ да разпитамъ какво станъхъ извѣстнитѣ на мене лопотници. Погинжли всички — погинжли безслѣдно. — “

Нека заключимъ.

Тайната на литературното съвършенство е въ пълнотата достигната безъ раскошностъ и претоварване.

Писателъ който бѣга отъ велесловие не жертвова образи които би усилили крѣпкостта или живостта на слога му ; ала той е безпощаденъ къмъ непотрѣбното, — той исхвърля всѣка блѣскава но куха терминология.

Отличителната черта на класическия писателъ — у гърцитѣ, у римлянитѣ, у френцитѣ и прочее — е тая : — Той е умѣренъ — безъ сухостъ ; той е строгъ и взыскателенъ — безъ студеница. Неговиятъ езикъ е богатъ — безъ ослѣпителенъ низъ отъ драгоцѣнности. Неговиятъ слогъ е естественъ — безъ върлостъ и неестественостъ

Единъ заговоръ противъ уреждането на църковното единство.

Единъ голѣмъ общонароденъ въпросъ стои откритъ, — въпроса за уреждане единството на Българската църква. Колкото важенъ, толкова и сложенъ е този въпросъ. По него отъ извѣстно време се води прѣписка между софийския и цариградския Синоди.

Нашитѣ либерали, чули-недочули въ що се състои работата, съставятъ заговоръ противъ прѣдприетото уреждане на църковното ни единство, за да експлоатиратъ и тоя общонароденъ въпросъ за партийни цѣли. Тѣ игнориратъ фактитѣ, не знаятъ и не търсятъ да узнаятъ истината, не се интересуватъ какъвъ екзарх. уставъ е прѣдставенъ отъ Екзархията на утвърждение и какви постѣпки сж правени ; тѣ нарочно пускатъ измислици. Въ снощния брой на в. „Воля“ между другитѣ извъртания се разправя, че соф. св. Синодъ не изпратилъ писмото си до Екзархията направо, а го прѣдалъ на министра-прѣдседателя г-нъ Гешовъ, който го билъ изпратилъ на Екзархията чрѣзъ былг. пълномощенъ министръ въ Цариградъ ; че „въ мин. свѣтъ сж станали живи прѣния,

понеже се указало, че самия министръ-прѣдседателъ прѣпратилъ писмото на Синода до Н. Б. Екзарха и съ това се е солидаризиралъ съ посегателството на софийския Синодъ върху единството на църквата“.

Всичко това е безсъвѣтна измислица : нито г. Гешовъ е прѣпращалъ каквото и да било писмо отъ Синода до Н. Бл. Екзарха, нито е внисалъ въпроса за разглеждане въ мин. свѣтъ, нито сж ставали каквито и да било прѣния.

Докато „Воля“ пише : „Всѣки знае, обаче, че църквата въ Гърция е именно раздѣлена отъ Гръцката патриаршия, за което гръцкитѣ патриоти се толкува много разкайватъ сега“, — в. „Народни Права“ разправя : „Гръцкия патриархъ е въ Цариградъ. Въ Атина има Синодъ на Елинската църква. Но патриарха не прѣстава да бѣде считанъ глава и на тая църква“. Можемъ да цитираме още много противорѣчия на либералитѣ, ако е потрѣбно да доказваме съ каква лекостъ тѣ се отнасятъ къмъ единъ толкова важенъ въпросъ. Важното, обаче, е, че тия несериозни хора правятъ всичко, за да експлоатиратъ за улично-партийни цѣли общонародния въпросъ за църковното ни единство. Излишно е да казваме, че не само никой не е противъ това единство, но наопаки, — прави се всичко за да бѣде то уредено, защото, това трѣбва да се знае, въпроса е оставенъ неуреденъ отъ години. Ние сме убѣдени, че народа ще се отвори отъ домогванията на либералитѣ да експлоатиратъ тоя въпросъ за партизански цѣли съ лъжи и извъртания.

(изъ в. „Миръ“).

Синодни разпоредби и окръжни

Разрѣшенъ отпущъ на свещеници пчелари. Съ слѣдното окръжно писмо отъ 30 юний т. г. подъ № 346 до епархийскитѣ началства св. Синодъ разрѣшава на свещеницитѣ, членове на българския клонъ на Всеславянския пчеларски съюзъ, 25 дена отпущъ да заминатъ за Москва, дѣто ще стане пчеларския съборъ :

Прѣдседателътъ на българския клонъ на Всеславянския пчеларски съюзъ съобщава, че на 25, 26, и 27 юлия т. г. въ Москва ще се състои III-ия съборъ на тоя съюзъ. На събора изявило желание да отидатъ и нѣкои свещеници изъ Царството членове на съюза. Светѣйшиятъ руски Синодъ далъ разрѣшение, щото свещеницитѣ изъ славянскитѣ земи да взематъ участие въ тоя съборъ. По този поводъ ходатайствува се прѣдъ св. Синодъ да разрѣши по 25 дена отпущъ на свещеницитѣ — членове на съюза, които ще отидатъ на събора, считанъ отъ 18 ид. юлия.

Въ заседанието си отъ 26 того св. Синодъ уважи ходатайството на прѣдседателя на българския клонъ на съюза и рѣши да увѣдомимъ Ваше Високопрѣосвещенство, че може да разрѣшите по 25 дена отпущъ на ония отъ свещеницитѣ, които обичатъ да отидатъ на събора. Този отпущъ ще се даде само на ония отъ свещеницитѣ които поискатъ такъвъ.

Прѣпоръчваме се на св. Ви молитви и пр.

Църковно-обществена лѣтописъ.

Синоднитѣ заседания. На 11 того се прѣустановиха заседанията на лѣтната синодна сесия. Прѣдседателствуващиятъ св. Синодъ, Н. Високопрѣосвещенство св.

Доростолския и Червенски митрополитъ г. Василий, увѣдоми Н. Блаженство екзарха, г. министра на външнитѣ работи и на изповѣданията и епархийскитѣ архиереи съ телеграмми и игуменитѣ на ставропигиалнитѣ манастири съ писма, че синоднитѣ заседания сж прѣустановени и четия на есенната синодна сесия ще почнатъ на 16-и октомврий.

Посѣта. На 11-и того часа на 4 подиръ пладне Тѣхни Високопрѣосвещения, Прѣдседателствуващиятъ св. Синодъ св. Доростолския и Червенски митрополитъ г. Василий, синоднитѣ архиереи св. Варненскитѣ и Прѣславски митрополитъ г. Симеонъ, св. Софийскитѣ митрополитъ г. Партений и св. Търновскитѣ митрополитъ г. Антимъ, посѣтиха въ Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията министра на външнитѣ работи и на изповѣданията, г. Ив. Ев. Гешовъ.

Синоднитѣ архиереи. Прѣдседателствуващиятъ св. Синодъ и синоднитѣ архиереи, Тѣхни Високопрѣосвещения св. Доростолския и Червенски митрополитъ г. Василий, св. Варненския и Прѣславски митрополитъ г. Симеонъ и св. Търновския митрополитъ г. Антимъ заминаха на 12-й того сутринята съ пощенския влакъ за седалищата на епархийтѣ си. На гарата бѣха излѣзли да изпратятъ Тѣхни Високопрѣосвещения и да имъ пожелаатъ добъръ пътъ Н. Високопрѣосвещенство св. Софийскитѣ митрополитъ г. Партений, Прѣосвещенитѣ св. Левкийски епископъ г. Варлаамъ, викарий на софийския митрополитъ, синоднитѣ протосингелъ Н. Високопрѣподобие архимандритъ Макарий, началницитѣ на отдѣлитѣ въ синодната канцелярия и др. лица.

Духовната семинария. Пристройката на Духовната семинария е свършена и отъ началото на идната година ще се употреби за педагогичнитѣ цѣли, за които се построи. Понеже тя дава възможность да се приематъ повече ученици, св. Синодъ е постановилъ да се приематъ прѣвъ идната учебна година 45 нови ученици.

Дарители: 1. Въ гр. Пещера, Пловдивска епархия е имало слѣдния случай на пожертвуване за църквата „св. Димитрий“: Табашкото дружество въ града благоволило да подари на църквата 307 лв., която сума се записала за приходъ срѣщо квитанция № 31 отъ 1 юний т. г.

2. Въ Ст. Загорската епархия, въ с. Конаре, Н. Загорско, благочестиви християни — производители на розово масло подарили 60 музскала розово масло на църквата „св. Троица“ въ селото.

3. Въ Софийската епархия имало слѣднитѣ случаи на пожертвуване:

а) За църквата „св. Троица“ въ с. Батановци, Радомирско: Спасъ Василиевъ подарилъ 10 лв., Стоименъ Божиловъ, Иванъ Будиновъ, Алексо Монева, Василь Христовъ по 5 лв.; Павле Богдановъ и Миланъ Стойневъ по 3 лв.; Петъръ Цегриловски, Никола Кочевъ, Заре Поповъ, Георги Спострановъ, Стоянъ Недѣлковъ, Будинъ Лазаровъ, Давидъ П. Стефановъ и Иванъ Златевски по 2 лв. и Жотю Митевъ, Георги Начовъ, Кирилъ Илиевъ, Е. Д. М., Якимъ Аврамовъ, Богданъ Николчовъ, Анани Кюрчийски, Павле Стояновъ, Мите Костовъ и Вучко Фолговъ по 1 лв.

б) За църквата „св. Тодоръ Тиронъ“ въ с. Зимевица, Софийско, жителитѣ търговци отъ гр. София Бр. В. Вучеви и Теофилъ Маноловъ, подарили първитѣ сумата 10 лв., а послѣдния сумата 5 лева.

4. Въ Търновската епархия за църквата „св. Иоанъ Крестителъ“, въ с. Юмукая, Еленско, сж направени слѣднитѣ пожертвувания отъ страна на благочестиви християни:

а) Кирчо Христовъ отъ с. Юмукая подарилъ 1 поли-

лей съ кандила за 100 л. б) Сжба Гергева отъ сжщото село подарила 1 кръстъ съ Разпятие за 50 лева, в) Панайотъ Колевъ отъ гр. Руссе подарилъ 1 голѣмъ свѣтилникъ за 100 лева, г) Градинарското дружество отъ с. Юмукая подарило 1 голѣмъ свѣтилникъ и 1 полилей на стойность 250 лева, д) Господина Иванова заедно съ други нѣколко благочестиви християнки подарили едни напрѣстолни покривки за 50 лева 3 икони за 50 л., единъ коприненъ платъ и 4 пискула за плащаницата за 23 л., е) Дянко Р. Сапунджиевъ отъ с. Юмукая подарилъ 1 копие за 5 лева, ж) Стоянъ Ив. Журовъ, & С-ие отъ сжщото село подарили парична помощъ 40 лева и з) Господина Иванова подарила 8 черни пердета за 18 лева.

Въ Пловдивската епархия: За църквата „Успѣние Прѣсветия Богородици“ въ с. Крумово, Станимашка околия — 1. Димитръ и Васила Илиеви подарили чаша, дискусъ, копие, лъжица, звѣздича, теплота и покривитѣ за тѣхъ на стойность 90 лева. 2. Атанасъ Кръстевъ, Димитръ Диамандиевъ, Петръ Марковъ, Дѣлчо Марковъ, Власо Запряновъ и Костадинъ Яневъ — задпрѣстоленъ кръстъ съ плачушитѣ на стойность 75 лева. 3. Тодоръ и Смилянъ Колеви подарили голѣма икона Ис. Христосъ на стойность 70 лева. 4. Костадинъ Марковъ — голѣма икона св. Богородица на стойность 70 лева. 5. Василь Запряновъ — голѣма икона св. Иоанъ Крѣстителъ на стойность 70 лева. 6. Никола и Крумъ Петрови — голѣма икона св. Никола на стойность — 70 лева. 7. Георги Герджиковъ — голѣма икона св. Георги на стойность 70 лева. 8. Димитръ Адамовъ — голѣма икона св. Недѣля на стойность 70 лева. 9. Аргиръ Диамандиевъ — голѣма икона св. Архан. Мххѣилъ на стойность 60 лева. 10. Мария и Димитръ Г. Драганови — срѣдня икона св. Троица за 25 лева. 11. Михаилъ и Щеряни Димови отъ г. Пловдивъ — срѣдня икона Възкресение за 25 лева. 12. Йорданъ Петковъ — срѣдня икона Крѣщението за 25 лева. 13. Димитръ К. Паскалчевъ — срѣдня икона св. св. Константинъ и Елена за 25 лева. 14. Георги Н. Минчевъ — срѣдня икона св. св. Безсрѣбър. Козма и Дамианъ за 25 лева. 15. Власо Запряновъ — срѣдня икона св. Власи за 25 лева. 16. Никола Яневъ — срѣдня икона св. Три Свѣтители за 25 л. 17. Запрянъ и Николина Димитрови — срѣдня икона св. Мина за 25 лева. 18. Братя Василови Рангелови — срѣдня икона св. Димитръ за 25 л. 19. Атанасъ Тоторовъ — малка икона св. Архангелъ Михаилъ за 10 л. 20. Костадинъ Яневъ — единъ руски полиелей съ 7 свещи за 175 л. 21. Георги Ставревъ — едно позлатено руско кандико съ 3 чашки за 35 лева. 22. Петра Колюва — едно позлатено руско кандило за 25 л. 23. Георги Яневъ — едно позлатено руско кандило за 20 л. 24. Надежда В. Кишева отъ гр. Ихтиманъ подарила едно руско кандило и мироносица за 20 л. 25. Петра Костадинова — една занавѣса за царскитѣ врата за 35 л. 26. Катерина Йорданова — едно перде за 5 л. 27. Георги Аргировъ — отъ гр. Пловдивъ — 500 лева и 28. Недю П. Златаревъ и Сотиръ Д. Ивановъ отъ гр. Станимака — 600 лева.

3. Въ Доростолската и Червенска епархия: 1. За църквата „св. Пророкъ Илия“ въ с. Ново Село, Русенско Несторъ Петковъ, Василь П. Панджаровъ, Василь К. Панджаровъ, Георги Неновъ, Стоянъ П. Влаховъ, Тодоръ П. Влаховъ, Митю К. Черневъ и Цанко Боневъ Цанковъ, отъ Ново село, Русенско, заминали по печалба въ Сѣверна Америка, подарили двѣ хоругви на църквата стойность 24 долара (120 л.).

2. За църквата „св. Никола“ въ гр. Разградъ г-нъ Ив. Георгиевъ отъ сжщия градъ, а сега живущъ въ Цариградъ, подарилъ едно срѣбро-позлатено расалка на стойность 120 л.

Св. Синодъ на Българската църква**Обявление**

№ 3615.

На 17 августъ т. г., въ 2 часа сжѣдъ пладнѣ, въ канцеларията на св. Синодъ, ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция, за отдаване на прѣдприемачъ постройката на здание за Више Богословско училище въ гр. София. Прѣдложени-ята ще се приематъ до 4 часа сжщия день.

Приблизителната стойностъ на прѣдприятието възлиза на 390866 лева 30 стотинки, триста деветдесетъ хиляди осемстотинъ шестдесетъ и шестъ лева и тридесетъ стотинки.

Залогъ за правоучастие въ търга се изисква 5% отъ стойността на прѣдприятието или 19543 лв. и 31 ст., деветнадесетъ хиляди петстотинъ четиредесетъ и три лева и тридесетъ една стотинки. Конкуренцитѣ ще трѣбва да се съобразятъ съ изискванията на чл. чл. 11, 12 и 13 отъ закона за общественитѣ прѣдприятия.

Планътъ, поемнитѣ условия и другитѣ тръжни книжа могатъ да се видятъ всѣки присѣтственъ день и часъ въ канцеларията на св. Синодъ, площадъ Александъръ Невски и улица Парижъ въ София.

гр. София, 12 юлий 1912 год.

Отъ Канцеларията на св. Синодъ.**Рилска Св. Обитель.****Обявление**

№ 1574

Понеже произведения на 2 този мѣсець търгъ за продажба на 2500 килограма вълна не се одобри, то на 16 юлий т. г. въ 3 часа слѣдъ обѣдъ въ Рилския Монастиръ ще се произведе новъ търгъ.

Приблизителната стойностъ на прѣдприятието е 4000 лева.

Залогъ за правоучастие въ търга е 200 лева.

Рилски Монастиръ, 4 юлий 1912 год.

Отъ Монастирското Управление.

1—1

Пловд. Окол. Църков. Вос. Ливница**Обявление**

№ 16.

Настоятелството на Пловдивската Околийска Църковна Восъчна Ливница, обявява на интересующитѣ се, че на 8 августъ т. г. отъ 4—6 часа слѣдъ обѣдъ ще се произведе търгъ съ явна конкуренция за отдаване на прѣдприемачъ доставката на 8,000 килограма чистъ пчеленъ мѣстенъ или анадолски восъкъ.

Залогъ за правучастие въ търга е 5% отъ стойността на доставения восъкъ въ пари или банково удостовѣрение. Поемнитѣ условия сж на разположение на конкурентитѣ всѣки присѣтственъ день и часъ въ канцеларията на Пловд. Свещ. Братство ул. Ка. Александъръ, до джумаята — гдѣто ще се произведе и самия търгъ.

Пловдивъ, 5 юлий 1912 год.

Отъ Настоятелството.

1—1

П. Балчишко Църковно Настоятелство**Обявление**

Второто Балчишко Църковно Настоятелство при храма „св. Никола“ обявява, че енорията при сжщия храмъ е вакантна отъ 1 юлий т. г. Желаящитѣ да заематъ тази енория, желателно е, да се яватъ на пѣние и проповѣдь при сжщия храмъ.

гр. Балчикъ, 5 юлий 1912 год.

Отъ настоятелството.

1—3

Общ. монастиръ „св. Богородица“ при с. Килифарево.**Обявление**

№ 19

Управлението на монастиря „Рождество Прѣсветия Богородици“ при с. Килифарево съобщава на интересующитѣ се, че на 16 т. м. отъ единъ до два часа слѣдъ обѣдъ въ помещението на монастирското здание, находяще се въ гр. Търново ул. „Балканска“ ще се произведе търгъ за отдаване подъ наемъ на два дюкяна, въ които ще се произведе търга.

Първия съ граници: двѣ страни пѣтъ и монастирски дюкянъ съ 250 л. годишенъ наемъ.

Втория съ граници: двѣтъ страни мон. дюкяни и пѣтъ съ годишенъ наемъ 150 л. Наема на първия и втория прѣдплата за 6 мѣсеца.

Разноснитѣ по търга и обгербванието на контракта сж за смѣтка на наемателя.

1—1

Отъ Управлението на Монастиря.**Силистренско Църковно Настоятелство****Обявление**

№ 41.

Църковното Настоятелство при църквата „Св. Св. Ап. Петръ и Павелъ“ въ гр. Силистра обявява за знание на г-да интересующитѣ се, че на 10 идущий мѣсець Августъ т. год., въ 3 часа слѣдъ обѣдъ въ канцеларията му, ще се произведе търгъ

съ явно малонадаване за доставката на (2000) двѣ хиляди килограма чистъ пчеленъ воскъ, мѣстевъ или анадолеки.

Желающитѣ конкуренти да се съобразятъ съ закона за общественитѣ прѣдприятия

За вземане участие въ търга, иска се 450 лв. залогъ.

гр. Свиштра, 10 юлий 1912 г.

Отъ Настоятелството.

1 3

Т. Пазаржикска окол. църковна ливница

Обявление

№ 27

Настоятелството на ливницата обявява за знание на г-да интересующитѣ се, че на 5 ий августъ т. год. отъ 3 до 5 часа послѣ обѣдъ ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция въ канцеларията на ливницата, за доставката на 3500 килограма чистъ пчеленъ воскъ Анадолеко произведение, съ първоначална цѣна 4 лева 50 ст. единия килограмъ, като на конкурентитѣ се прѣдоставя правото да намаляватъ или увеличаватъ цѣната.

Залогъ за правоучастие въ търга е 5%, съ прѣдварително прѣдставяне най-малко 7 дни прѣди търга восчени проби за анализиране, иначе г-да конкурентитѣ нѣма да се допускатъ до оферирание. Офертитѣ ще се приематъ до 5 часа послѣ обѣдъ въ деня на търга.

Желающитѣ да взематъ участие въ търга да се съобразятъ съ чл. чл. 11—16 отъ закона за общественитѣ прѣдприятия.

Восъка ще бжде доставенъ на 4 срока, както слѣдва: 500 килограма 20 дни слѣдъ съобщението за утвърдението на търга, 1000 килограма на 15 ий октомврий т. г. 1500 килограма на 15-ий януарий идущата година 1913 и 500 килограма на 20-ий мартъ с. година.

Всичко, което се отнася до търга, ще се отправя до прѣдседателя на ливницата.

Тържнитѣ книжа могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ денъ и часъ въ канцеларията на сжщата.

Всички разноси по търга, обгербване контракта тържнитѣ книжа и пр. сж за смѣтка на прѣдприемача, върху когото остане търга.

гр. Т. Пазаржикъ 25 юлий 1912 год.

Прѣдседателъ на ливницата: свещ. Ст. Кисъвъ.
2—2

Обявление

№ 110

Диаконската длъжностъ при съборната църква „св. Троица“ въ Русе е вакантна. Желающитѣ да я заематъ, могатъ да се отнесатъ до църковното настоятелство, като прѣдставятъ нуждитѣ документи.

Русе, 4 юлий 1912 год.

Отъ Настоятелството.

Обявление

№ 20

Настоятелството при църквата св. Архангелъ въ г. Хасково търси ежедневенъ дѣсень пѣвецъ, който да владѣе добръ псалтикийното пѣние, църковния редъ и да има приятенъ гласъ. Мѣсетна заплата 60 лева.

12 юний, 1912 год.

2—3

Отъ настоятелството.

II Балчишко Църковно Настоятелство.

Обявление

Балчишкото Църковно Настоятелство при храма „Св. Никола“ обявява, че дѣри ежедневенъ пѣвецъ съ 80 лева мѣсечна заплата.

Всѣки желающъ да земе тая длъжностъ, трѣбва 1) да има силенъ и мелодиченъ гласъ и 2) да владѣе добръ църковния редъ.

Слѣдъ удобрѣнието му отъ настоятелството, ще бжде назначенъ.

гр. Балчикъ, 25 май 1912 година.

Прѣдседателъ Свещеникъ: Н. Анастасовъ.

Открива се подписка за записване абонати на списанието

== Родителека грижа ==

година втора.

Единичко у насъ популярно педагогическо списание, което ратува за подобрене на нашето домашно, училищно и обществено възпитание. Годшна цѣна 3 лв. Прѣдплатилитѣ абонати, освѣнъ 10 книжки годишно получаватъ безплатна премия: Нравствено възпитание на дѣтето отъ Вернардъ Пере. Пари, рѣкописи и книжа се изпращатъ до Редакцията въ гр. Добричъ. 3—3

Адвокатъ

Д-ръ Христо Танчевъ

бивши дългогодишенъ началникъ на сждебния отдѣлъ при Св. Синодъ и напослѣдъкъ Директоръ на Българската Централна кооперативна банка, се остановява

АДВОКАТЪ

въ ст. София на улица „Славянска“ № 37.

Печатница „День“ — София.